

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ЦЕНТР ІНДУСТРІАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ РОЗВИТКУ НАН УКРАЇНИ
КАФЕДРА ОПОДАТКУВАННЯ
ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМ. С. КУЗНЕЦЯ

**Моніторинг і коментарі
до нормативно-правових актів
у сфері оподаткування**

Жовтень, 2015 р.

Харків, 2015

Методологія дослідження

Моніторинг законодавчих та нормативно-правових актів у сфері оподаткування – спільний, постійно діючий проект НДЦ ІПР НАН України і кафедри оподаткування ХНЕУ ім. С. Кузнеця.

Метою щомісячного Моніторингу є:

- оперативний аналіз актів податкового законодавства, що буди прийняті та/або набули чинності протягом попереднього місяця;
- експертна оцінка ризиків, пов'язаних з прийняттям нових нормативних актів.

Методологія аналізу законодавчих та нормативно-правових актів передбачає ідентифікацію їх впливу на діяльність платників податків, порівняння нової редакції аналізованої норми з попередньою; ідентифікацію результативності відповідних змін з відокремленням позитивних наслідків та потенційних недоліків (ризиків). Критерії оцінки очікуваної результативності:

- узгодженість з діючою нормативно-правовою базою;
- спрощення або ускладнення податкового обліку;
- вплив на надходження коштів до бюджетів;
- вплив на економічну активність платників податків;
- зменшення або збільшення корупційних ризиків;
- доцільність використання конкретного інструмента порівняно з можливими альтернативами.

Аналіз законодавчих та нормативно-правових актів здійснюється за такими напрямками:

- Зміни системи оподаткування і в адмініструванні податків;
- Зміни в оподаткуванні окремими податками, зборами, платежами.
- довідкова інформація, пов'язана з оподаткуванням.

Моніторинг передбачає щомісячне оприлюднення результатів (до 10 числа наступного місяця).

Зміст

1. Податкова політика та податковий менеджмент	4
1.1. Реформування податкової системи	4
1.2. Регіональні аспекти оподаткування	-
1.3. Адміністрування податків	23
1.4. Податковий контроль	24
2. Окремі податки і збори	25
2.1. Податок на прибуток підприємства	-
2.2. Податок на доходи фізичних осіб	-
2.3. Податок на додану вартість	25
2.4. Акцизний податок	-
2.5. Екологічний податок	-
2.6. Рентна плата	26
2.7. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки	-
2.8. Транспортний податок	-
2.9. Плата за землю	28
2.10. Єдиний податок	-
2.11. Збір за місця для паркування транспортних засобів	-
2.12. Туристичний збір	-
3. Загальнодержавне обов'язкове страхування	-
3.1. Єдиний соціальний внесок	-
3.2. Медичне страхування	-
4. Довідкова інформація	31

1. СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ І АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ

1.1. Податкова політика та податковий менеджмент

Податкова лібералізація від Верховної Ради

26 жовтня у Верховній Раді України було зареєстровано законопроект № 3357 «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо податкової лібералізації» (режим доступу в мережі Інтернет: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=56874).

Коментар: Основні новації проголошеної податкової лібералізації полягають у наступному:

- ✓ обмеження прав фіскальних органів в сфері адміністрування і контролю за виконанням вимог податкового законодавства;
- ✓ розширення контролюючих функцій Міністерства фінансів за рахунок відповідного обмеження повноважень фіскальної служби
- ✓ поширення ІТ-технологій в практику адміністрування податків;
- ✓ зниження ставок з податку на прибуток, ПДВ, ПДФО та ЄСВ при підвищенні ставок по іншим податкам (акцизний та екологічний податок, рентна плата);
- ✓ зміна порядку розрахунку податкових зобов'язань з податку на прибуток;
- ✓ впровадження більш жорстких механізмів адміністрування акцизного податку;;
- ✓ підвищення ставок за ресурсними податками.

Найбільш принципові нововведення полягають у наступному:

Адміністрування податків та податковий контроль

Під «податковою лібералізацією» автори законопроекту розуміють, перш за все, позбавлення податкової служби деяких контролюючих функцій та її перетворення у сервісний орган. З цією метою, до статті 14 Податкового кодексу додано декілька нових визначень, уточнені функції та права підрозділів податкової служби.

Запропоновані зміни здебільшого носять позитивний характер, що має дозволити покращити ситуацію у взаємовідносинах платників податків та контролюючих органів внаслідок:

ОСНОВНІ ЗМІНИ У ПОДАТКОВОМУ АДМІНІСТРУВАННІ ТА КОНТРОЛІ

Визначення відповідних термінів

сервісне обслуговування платників податків - консультації, методологічна допомога в заповненні декларацій та форм звітності, приймання звітності, накопичення та обробка податкової інформації

Електронний кабінет платника податків – це персональне автоматизоване робоче місце платника податків, робота в якому здійснюється через мережу Інтернет у режимі реального часу без використання спеціально встановленого клієнтського застосування

Скорочення функцій щодо:

затвердження порядків, інструкцій, положень, форм розрахунків, звітів, декларацій

аналізу та прогнозування податкових надходжень та їх джерел, вивчення впливу макроекономічних показників, законодавства, угод про вступ до міжнародних організацій, інших міжнародних договорів України на податкові надходження

узагальнення практики застосування законодавства з питань оподаткування, законодавства з питань сплати єдиного внеску та розробки проекти нормативно-правових актів

організації інформаційно-аналітичного забезпечення та автоматизації процесів адміністрування

забезпечення виконання функцій та повноважень, покладених на підрозділи податкової міліції

Обмеження прав у частині

управління ризиками

визначення форм та обсягів податкового і митного контролю

проведення перевірки правильності ведення бухгалтерського обліку відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності

✓впровадження у податкові відносини нової процесуальної фігури – **податкового консультанта** (фізична особа чи юридична особа, яка здійснює діяльність податкового консультування на підставах та в порядку, передбачених законом), ефективність дії яких посвідчується міжнародною практикою.

✓організації податкових взаємовідносин платника податків з контролюючими органами за допомогою сервісу «електронний кабінет», який функціонує за такими принципами як прозорість, контрольованість, своєчасність усунення помилок, автоматичність, зручність, доступність, спрощення взаємодії платників податків та контролюючого органу та прискорення документообігу між ними та інших.

Головною негативною рисою більшості запропонованих змін в галузі організації адміністрування та податкового контролю є довгостроковий характер їх впровадження та необхідність розробки нових законодавчих актів (стосовно діяльності податкових консультантів, Служби фінансових розслідувань тощо).

Порівняно з проектом податкової реформи Міністерства фінансів України проект Верховної Ради України більш детально описує запропоновані зміни.

На відміну від проекту Міністерства фінансів України в проекті Верховної Ради України відсутні норми щодо зменшення кількості обов'язкових реквізитів в податковій декларації; збільшено кількість підстав для проведення позапланових податкових перевірок (а не зменшено як в проекті від Міністерства фінансів).

До позитивних рис проекту Верховної Ради України слід віднести зміну показника (з доходу на чистий дохід) для визначення рівня контрольованості операцій, що зменшить витрати контролюючих органів на проведення перевірок контрольованих операцій.

Неоднозначними є такі нововведення як:

➤зміна порядку адміністративного оскарження, за яким рішення податкових органів обласного рівня будуть оскаржуватись не в центральному апараті Фіскальної служби, а в Міністерстві фінансів;

➤адміністрування інформаційних баз податкової інформації перекладається на Міністерство фінансів.

Скорочення функцій Фіскальної служби пропонується супроводжувати відповідним розширенням функцій Мінфіну, для чого до Податкового кодексу запропоновано включити нову статтю «Стаття 19². Функції центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної фінансової політики в частині забезпечення формування та реалізації податкової політики». Але, розширення прав Міністерства фінансів, яке є органом, відповідальним за наповнення бюджету, несе в себе ризики, що продекларована лібералізація оподаткування не дасть позитивного результату, що пояснюється таким:

- ✓ розширення повноважень Міністерства фінансів, яке є відповідальним за формування та наповнення бюджету, несе ризики, що нормативні акти з оподаткування, як і до лібералізації, будуть мати метою не сервісне обслуговування платників податків, а будуть мати виключно фіскальну орієнтацію;
- ✓ діяльність цього Міністерства спрямована здебільше на стратегічні рішення, а не локальні, тобто здійснення податкової лібералізації потребує суттєвої перебудови його діяльності, що само по собі несе в собі певні ризики.

Податок на прибуток

Основні зміни, що передбачаються при здійсненні податкової лібералізації зводяться до такого: зміна об'єкту оподаткування, зниження базової ставки.

Замість фінансового результату до оподаткування (прибутку або збитку), визначеного у фінансовій звітності підприємства у якості об'єкта оподаткування запропоновано нове для вітчизняної практики оподаткування – **розподілений прибуток** (нараховані дивіденди та прирівняні до розподілу прибутку платежі та операції) – див. рис. Вибір розподіленого прибутку у якості об'єкта оподаткування призвело до суттєвого розширення поняття «виплата дивідендів» та до визначення поняття «прирівняних до розподілу прибутку платежів та операцій». За своєю суттю запропонована модель оподаткування прибутку надає пільгу (у вигляді звільнення від оподаткування) тих платників податків, які не здійснюють виплати на користь третіх осіб без відповідної компенсації у грошовій чи матеріальній (нематеріальній) формі.

До позитиву запропонованих змін можна віднести те, що запропонована концепція оподаткування прибутку орієнтує підприємців на реінвестування отриманого прибутку у розвиток виробництва або на поповнення обігових коштів: оподаткування виникає тільки при вилученні частки прибутку (або прирівняних до них витрат) на користь третіх осіб. Позитивним також є те, що нове визначення об'єкта оподаткування практично усуває таке поняття як «податкові різниці» та обмежує ведення окремого податкового обліку тільки випадками здійснення деяких операцій, прирівняних до розподілу прибутку.

**ОБ'ЄКТ
ОПОДАТКУВАННЯ**

=

НАРАХОВАНІ ДИВІДЕНДИ

платіж у грошовій формі та/або у відмінній від грошової формі (в тому числі реінвестиція) на користь власника корпоративних прав, інвестиційних сертифікатів та інших цінних паперів, що засвідчують право власності інвестора на частку (пай) у майні (активах) емітента, у зв'язку з розподілом частини його чистого прибутку або нерозподіленого прибутку минулих років

платіж, який здійснюється державним некорпоративним, казенним чи комунальним підприємством на користь відповідно держави або органу місцевого самоврядування у зв'язку з розподілом частини прибутку такого підприємства

платіж, який виплачується платником податку його власнику (власникам) або пов'язаним особам (не у зв'язку із оплатою товарів, робіт, послуг, виплатою роялті тощо), та який за своєю суттю є розподілом прибутку, але без оформлення його у вигляді виплати дивідендів

здійснення інвестицій за кордон

кошти або майно, які повертаються власнику корпоративних прав, емітованих юридичною особою, після повної і кінцевої ліквідації такої юридичної особи - емітента, або в разі зменшення розміру статутного капіталу такої особи у сумі, що перевищує вартість придбання акцій, часток, паїв

безповоротна фінансова допомога, що надається фізичній особі, кредиторська заборгованість фізичної особи, в тому числі за товарним кредитом, на дату визнання такої заборгованості безнадійною

+

**ПРИРІВНЯНІ ДО РОЗПОДІЛУ ПРИБУТКУ
ПЛАТЕЖІ ТА ОПЕРАЦІЇ**

Сума перевищення нарахованих процентів за борговими зобов'язаннями, що виникли за операціями з пов'язаними особами – нерезидентами, над 50 % максимального розміру процентної ставки, встановленої НБУ за зовнішніми запозиченнями резидентів

Сума перевищення ціни, визначеної за правилами ст. 39, над договірною вартістю реалізованих товарів або сума перевищення договірної вартості придбаних товарів над ціною, визначеною за правилами ст. 39, при здійсненні контрольованих операцій

Сума витрат по нарахуванню роялті (на користь нерезидента, що зареєстровані у офшорних зонах, нерезидента, який не є бенефіціарним отримувачем, нерезидента щодо об'єктів, права інтелектуальної власності щодо яких вперше виникли у резидента України, нерезидента, який не підлягає оподаткуванню у відношенні роялті в державі, резидентом якої він є, особи, яка сплачує податок у складі інших податків, крім фізичних осіб, юридичної особи, яка звільнена від сплати податку чи сплачує податок на прибуток не за базовою ставкою)

Сума коштів, що перераховуються страховиками або іншими резидентами на користь нерезидентів у межах договорів страхування або перестрахування ризиків, включаючи страхові платежі (страхові внески, страхові премії) та страхові виплати (страхові відшкодування)

Сума коштів або вартість товарів безоплатно перерахованих (переданих) протягом календарного року неприбутковим організаціям в розмірі, що перевищує 0,5 % суми чистого доходу від реалізації товарів платника податку за попередній звітний рік

Сума доходів неприбуткової організації, використаних з порушенням вимог Податкового Кодексу

Сума перевищення звичайних цін над договірною вартістю реалізованих товарів при здійсненні операцій з продажу товарів з неплатниками податку

До негативу слід віднести те, що запропонована модель оподаткування прибутку з одночасним зменшенням ставки податку (з 18 до 15 %) практично виводить цей податок з числа бюджетоутворюючих. Обов'язковим цей податок становиться тільки для державних та комунальних підприємств, які традиційно відраховують частину чистого прибутку до відповідного бюджету, що само по собі суперечить діючій Конституції, яка проголошує рівність усіх форм власності. Власники приватних підприємств мають вибір: чи отримувати дивіденди (здійснювати прирівняні до них операції) та сплачувати податок, чи користуватись пільгою та не сплачувати податок до бюджету.

Встановлення річного податкового періоду з одночасним скасуванням авансових внесків з цього податку несе в собі значні ризики щодо ритмічності надходжень коштів до бюджету та потребує внесення відповідних коректив в бюджетну політику.

Податок на доходи фізичних осіб

Серед змін, що пропонуються, можна виділити наступні:

- ✓зменшення базової ставки ПДФО до 10% (чинна 15/20%);
- ✓встановлення ставок:
 - ✓5% на дивіденди, які виплачуються платниками, що сплачують податок з розподіленого прибутку,
 - ✓20% на дивіденди, які виплачуються іншими платниками, на виграші, призи, подарунки;
- ✓збільшення порогу для оподаткування пенсій до 10 прожиткових мінімумів, встановлених для непрацездатних осіб (чинна редакція від 3-х МЗП або 3 654 грн.);
- ✓розширення кола осіб першого ступеня споріднення при оподаткуванні спадщини (дід, баба, онуки, рідні брати та сестри);
- ✓встановлення розподілу 50/50 сплачуваного ПДФО між місцевими бюджетами за місцем проживання та за місцем роботи платника податку;
- ✓скасування податкової соціальної пільги через удосконалення системи податкових знижок.

Запропоновані зміни у Податковому кодексі України постатейно зводяться до такого:

Чинна редакція	Редакція, що пропонується	Коментар
Базою оподаткування є дохід: 164.2.19. суми пенсій ..., якщо їх розмір перевищує три розміри мінімальної заробітної плати (у розрахунку на місяць), встановленої на 1 січня звітного податкового року , - у частині такого перевищення ...	Базою оподаткування є дохід: 164.2.19. суми пенсій ..., якщо їх розмір перевищує десять прожиткових мінімумів, встановлених на 1 січня звітного (податкового) року для осіб, які втратили працездатність , - у частині такого перевищення ...	Збільшення порогу для оподаткування пенсій до суми 10 прожиткових мінімумів (12180 грн), встановлених для непрацездатних осіб, при перевищенні якого пенсія підлягатиме оподаткуванню (чинна редакція від 3-х МЗП або 3 654 грн.) Це є позитивним моментом для осіб пенсійного віку

Існуюча редакція	Редакція, що пропонується	Коментарі
<p>164.6. Під час нарахування доходів у формі заробітної плати база оподаткування визначається як нарахована заробітна плата, зменшена на суму єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, страхових внесків до Накопичувального фонду, а у випадках, передбачених законом, _ обов'язкових страхових внесків до недержавного пенсійного фонду, які відповідно до закону сплачуються за рахунок заробітної плати працівника, а також на суму податкової соціальної пільги за її наявності</p>	<p>164.6. Під час нарахування доходів у формі заробітної плати база оподаткування визначається як нарахована заробітна плата, зменшена на суму страхових внесків до Накопичувального фонду, а у випадках, передбачених законом, – обов'язкових страхових внесків до недержавного пенсійного фонду, які відповідно до закону сплачуються за рахунок заробітної плати працівника</p>	<p>Негативним моментом є скасування можливості зменшення бази ПДФО на суму єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та податкової соціальної пільги, що збільшуватиме розмір податку (та податкове навантаження)</p>
<p>Стаття 166. Податкова знижка (розмір, якої за місяць не перевищує прожитковий мінімум для працездатної особи, встановленому на початок звітного року, помноженого на коефіцієнт 1,4, та скругленого до десяти грн., у 2015 році – 1710 грн.)</p>	<p>Стаття 166. Податкова знижка (збереження діючих податкових знижок (на навчання, страхування, погашення процентів за іпотечним кредитом, на благодійні внески тощо))</p> <p>Додатково до податкових знижок для окремих осіб (що утримують двох чи більше дітей , в тому числі дитину – інваліда; чорнобильці; інваліди тощо) за наслідками звітного року за самостійним рішенням платника податку застосовується знижка на одного члена сім'ї за звітний рік у місячному розрахунку, що не перевищує 2-х розмірів мінімальної</p>	<p>У разі застосування податкової знижки враховуються всі отримані за рік доходи (не тільки заробітна плата), а це призведе до складності розрахунку ПДФО, що треба буде повернути платнику в частині переплати податку; процедура попереднього узгодження сум податкової знижки з контролюючим органом: у період з 1 березня до 1 вересня наступного за звітним роком платник подає заяву до органу ДФС із зазначенням ідентифікаційних номерів або паспортних даних членів сім'ї. Причому орган ДФС розраховує річний дохід сім'ї та повідомляє заявнику чи має він право на податкову знижку та в якій сумі.</p>

Існуюча редакція	Редакція, що пропонується	Коментарі
	заробітної плати (за 2015 рік – 2436 грн.)	Якщо платник згоден з розрахованою йому сумою – він подає річну податкову декларацію, за якою одержує повернення частки ПДФО. Таке узгодження стане проблемою для інспектора ДФС, тому що займатиме багато часу на перевірку документів і розрахунку річного доходу
<p>Стаття 167. Ставки податку</p> <p>167.1. Ставка податку становить 15% бази оподаткування ...</p> <p>Якщо база оподаткування ... перевищує десятикратний розмір мінімальної заробітної плати, до суми такого перевищення застосовується ставка 20%</p>	<p>Стаття 167. Ставки податку</p> <p>167.1. Базова ставка податку становить 10% та застосовується до бази оподаткування всіх визначених у цьому розділі оподатковуваних доходів, окрім доходів, до яких згідно з окремими нормами цього розділу передбачено застосування ставки в іншому розмірі.</p> <p>167.4. Ставка податку, визначена як восьмикратний розмір базової ставки, становить 80% і застосовується до доходу у вигляді перевищення суми пенсії понад розмір, що перевищує десять прожиткових мінімумів, установлених на 1 січня звітного (податкового) року для осіб, які втратили працездатність, – у частині такого перевищення</p>	<p>Зменшення базової ставки ПДФО до 10%; встановлення ставки 5% на дивіденди, які виплачуються платниками розподіленого прибутку, ставки 20% – на дивіденди, які виплачуються не платниками розподіленого прибутку, на виграші, призи, подарунки</p> <p>Таке зменшення базової ставки є позитивним для платника, так як зменшення податкового навантаження приведе до збільшення доходу за місяць.</p> <p>Ризиком є зменшення доходів бюджетів, як державного, так і місцевого, відповідно до розподілу ПДФО.</p>

Також у розділі IV ПКУ передбачене внесення зміни щодо введення нової системи оподаткування доходів від провадження діяльності (в т.ч. підприємницької) на загальній системі оподаткування:

- 1 категорія – дрібна одноосібна діяльність (нова);
- 2 категорія – "пом'якшена" загальна система (нова);
- 3 категорія – стандартна загальна система (діюча)

Характеристика	1 категорія	2 категорія	3 категорія
Суб'єкти	фізичні особи не зареєстровані як підприємці (має намір здійснювати індивідуальну діяльність)	фізичні особи – підприємці та фізичні особи, які провадять незалежну професійну діяльність	фізичні особи – підприємці
Об'єкт оподаткування	х	Чистий оподатковуваний дохід – різниця між доходами та витратами	
Обсяг річного доходу	до 250 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої на 1 січня звітного року (у 2015 році – 304,5 тис. грн.)	до 4000 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої на 1 січня податкового року (у 2015 році – 4,872 млн. грн.)	понад 4000 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої на 1 січня податкового року
Ставка	фіксований розмір ПДФО в місяць 10% мінімальної заробітної плати, встановленої на 1 січня податкового року (у 2015 році – 121,8 грн. у розрахунку на місяць)	10%	
Можливість використання найманої праці	Без права найму інших осіб	кількість найманих працівників не обмежена	
Види діяльності	роздрібна торгівля; надання побутових послуг населенню; традиційні народні промисли	обмежені, подібні до єдиного податку	Будь-яка діяльність, що дозволена законодавством

Характеристика	1 категорія	2 категорія	3 категорія
	(перелік встановлюється місцевою радою)		
Звітний період	календарний рік, за який подається декларація спрощеної форми про доходи, отримані від здійснення такої діяльності	календарний рік;	
Сплата податку	Протягом 50 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного року	щоквартально авансовими платежами	
Ведення обліку доходів і витрат	відсутність вимог	спрощений облік – за касовим методом	повноцінний облік доходів і витрат на підставі документів, які відповідають вимогам бухгалтерського обліку
База нарахування ЄСВ	самостійне визначення бази ЄСВ		
Реєстрація	заявочний принцип з поданням заяви до органу місцевого самоврядування (сільради, міськради, райради тощо). Місцеві органи самоврядування повідомляють орган ДФСУ про таку заяву. Орган ДФСУ бере таку фізичну особу на податковий облік як платника ПДФО за фіксованим розміром	становляться на облік у контролюючих органах за місцем свого постійного проживання як самозайняті особи та отримують довідку про взяття на облік	

Таким чином, введення категорійності платників щодо оподаткування їх доходів від провадження діяльності (в т.ч. підприємницької) на загальній системі оподаткування, сприятиме розширенню кола самозайнятих осіб, що можуть вести спрощений податковий та бухгалтерський облік документів.

Податок на додану вартість

Основні зміни до порядку обкладання цим податком наведено в таблиці.

Основні зміни	Позитивні наслідки	Ризики (недоліки)
1. Зменшення основної ставки ПДВ до 15 %	– зниження податкового тиску на платників податків – можливе зниження цін на продукцію, яка оподатковується ПДВ	– відсутність компенсаторного механізму для покриття можливих втрат бюджету при зменшенні ставки ПДВ
2. Скасування обмежень для автоматичного відшкодування ПДВ (критеріїв відповідності)	– спрощення процедури автоматичного відшкодування ПДВ дозволяє збільшити кількість осіб, які зможуть його отримати та дозволить реалізацію рівних прав платників податків на отримання права на автоматичне відшкодування ПДВ – зменшення витрат контролюючих органів на проведення перевірки щодо дотримання платників податків критеріям відповідності	– збільшення кількості осіб, які будуть отримувати відшкодування ПДВ в автоматичному режиму призведе до збільшення заборгованості держави перед платниками податків
3. Відшкодування ПДВ за черговістю подання відповідних заяв. Процес відшкодування буде носити публічний характер	– забезпечення принципу справедливості при відшкодуванні ПДВ за черговістю, а не якимось іншими пріоритетами;	– суперечить нормам законодавства про доступ до публічної інформації стосовно публічного характеру заяв на відшкодування ПДВ, що потребує внесення змін до відповідного законодавчого акту

Основні зміни	Позитивні наслідки	Ризики (недоліки)
	– можливе зменшення рівня корупції при відшкодуванні ПДВ	
4. Унеможливлення анулювання реєстрації платника ПДВ за формальними підставами (відсутність за місцем реєстрації, відсутність підтвердження відомостей про юридичну особу і таке інше)	– зменшення прав контролюючих органів щодо анулювання реєстрації платників ПДВ	
5. Застосування спеціального режиму ПДВ тільки по операціям у тваринництві	– уніфікація сфери застосування спеціального режиму з податку на додану вартість	– зниження показників діяльності інших сфер АПК
6. Внесення змін до порядку розрахунків у системі електронного адміністрування ПДВ	– має спростити порядок обчислення суми, на яку платник податків має право скласти податкову накладну	– необхідність адаптації платників податків та контролюючих органів до чергових змін в системі електронного адміністрування ПДВ

Загалом слід відмітити, що проект Верховної Ради України більш конкретно описує норми Податкового кодексу України, які будуть змінено.

Принциповою відмінністю проекту Верховної Ради України від проекту Міністерства фінансів України є зменшення основної ставки податку на додану вартість до 15 %.

Також в проекті Верховної Ради України залишають (тільки для сфери тваринництва) спеціальний режим оподаткування ПДВ, а в проекті Міністерства фінансів України його загалом скасовують.

Слід відмітити лібералізацію податкової політики в сфері автоматичного відшкодування ПДВ (в проекті Верховної Ради України), яка на відміну від Міністерства фінансів передбачається відміна критеріїв відповідності платників податків та урівнює в правах платників податків при отриманні права на відшкодування ПДВ в автоматичному порядку.

Також позитивним моментом в проекті Верховної ради України є наявність норми щодо неможливості анулювання реєстрації платника ПДВ у випадку відсутності платника податків за місцем реєстрації. Проект Верховної ради України також містить норму щодо покращення порядку відшкодування ПДВ в загальному порядку (за черговістю подання заяв), що зменшує корупційну складову при визначенні черговості на отримання відшкодування ПДВ.

Більш детально в проекті Верховної Ради України описується порядок коригування системи електронного адміністрування ПДВ.

Акцизний податок

Відповідно до внесеного проекту закону, пропонується внести зміни щодо:

✓збільшення ставок акцизного податку,

✓впровадження акцизної накладної та електронного адміністрування для палива.

Основні зміни	Позитивні наслідки	Ризики (недоліки)
Стаття 215. Підакцизні товари та ставки податку поступове збільшення протягом 2016-2018 рр. ставок акцизного податку на спирт, алкогольні напої і пиво – на 15% щорічно, а на тютюнові вироби - на 20% щорічно	Збільшення бюджетних надходжень акцизу, зниження обсягів споживання шкідливої для здоров'я населення продукції. Можливе зниження випадків контрабандного вивезення підакцизних товарів до європейських країн через підвищення цін	Можливе збільшення випадків реалізації фальсифікованих алкогольної та тютюнової продукції. Зниження обсягів доходів виробників підакцизної продукції
Стаття 231. Акцизна накладна Платник податку при реалізації пального зобов'язаний скласти в електронній формі акцизну накладну за кожним кодом товарної підкатегорії	Необхідність складання акцизних накладних як щодо реалізованого, так і щодо втраченого пального, а також реєстрація їх у Єдиному реєстрі приведе до зниження ухилень від оподаткування	Додаткові витрати на складання накладних та їх реєстрацію, можливі помилки
Стаття 232. Електронне адміністрування реалізації пального...	Посилення контролю за реалізацією пального, внаслідок чого може знизитися кількість випадків його фальсифікацій та	Збільшення витрат часу на адміністрування податку як для платників, так і для представників

Основні зміни	Позитивні наслідки	Ризики (недоліки)
...Одиницею обліку обсягів пального в системі електронного адміністрування реалізації пального є літри приведені до температури 150С	реалізації пального, з якого не сплачено акцизний податок, збільшення та своєчасне надходження коштів до бюджету. Перехід до нової одиниці виміру пального дозволить наблизити національний ринок пального до європейського	фіскальної служби. Зміна одиниці виміру пального може привести до додаткових складнощів і витрат робочого часу в обліку платників, пов'язаних з переоцінкою запасів

Таким чином пропонується посилення фіскального тиску щодо акцизного оподаткування, що може призвести як до зменшення обсягів споживання підакцизної продукції, так і до збільшення бюджетних надходжень. Посилення контролю за обігом палива за рахунок впровадження акцизної накладної та електронного адміністрування може привести до збільшення бюджетних надходжень, та зменшення кількості випадків реалізації фальсифікованого палива низької якості, однак при цьому вестиме до додаткових витрат ресурсів як платників, так і контролюючих органів на здійснення подібних заходів.

Проект податкової реформи, запропонованої Мінфіном, також включає норми щодо підвищення ставок акцизного податку, при цьому ставки в цьому проекті є дещо вищими ніж, ті що зазначені в аналізованому законопроекті. Що стосується заходів, спрямованих на посилення контролю за обігом палива, - впровадження податкової накладної та електронного адміністрування, то в проекті Мінфіну про них не згадується.

Екологічний податок

Зміни, які передбачено відповідним законопроектом в частині прямого екологічного оподаткування (ст. 243-248), стосуються виключно розміру ставок. Пропонується збільшення усіх ставок екологічного податку на 26,7 %.

В цілому, підвищення ставок «податків за забруднення» відповідає європейським тенденціям екологічних реформ. Однак, дискусійним залишається інтенсивність такого підвищення (26,7%, в той час як індекс інфляції за 10 місяців 2015 р. склав 39,5%), а також єдиний підхід, що використовується

авторами законопроекту до усіх видів забруднення довкілля. Ухвалення запропонованих змін може суттєво підвищити рівень податкового навантаження на суб'єктів господарювання, що, в свою чергу, позначиться на вартості споживання відповідних товарів (послуг) для населення.

Рентна плата

Серед новацій, що пропонуються законопроектом:

✓ уточнення порядку визначення фактичної ціни реалізації та ставок рентної плати за використання надр для видобутку корисних копалин при видобуванні залізної руди (корегування ставок в залежності від вмісту заліза в товарній продукції, диференціація ставок в залежності від ступеню збагачення: для руди, залізорудного концентрату-кінцевої продукції та залізорудного концентрату-напівфабрикату);

✓ не застосування принципу визначення бази оподаткування за більшою з величин на випадки, коли фактичні ціни для яких обчислюються центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну податкову і митну політику;

✓ підвищення на 26,7 % ставок рентної плати за використання надр в цілях, не пов'язаних з видобутком корисних копалин, рентної плати за користування радіочастотного ресурсу, спеціальне використання води, спеціальне використання лісових ресурсів;

✓ обмеження переліку платників рентної плати за спеціальне використання води тільки первинними водокористувачами;

✓ неврахування в об'єкті оподаткування обсягу втрат води в системах водопостачання водокористувачів;

✓ встановлення місячного податкового (звітного) періоду для рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин за видобування нафти, конденсату, природного газу, у тому числі газу, розчиненого у нафті (нафтового (попутного) газу), етану, пропану, бутану, рентної плати за користування радіочастотним ресурсом України та рентної плати за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами природного газу та аміаку територією України та скасування авансових внесків з рентної плати за користування надрами для видобування деяких видів корисних копалин.

Спрощена система оподаткування

Відповідно до внесеного проекту закону, пропонується внести зміни щодо:

✓обмежень застосування спрощеної системи оподаткування;

✓ставок єдиного податку;

Запропоновані зміни	Проект податкової реформи Мінфіну України	Чинне законодавство	Позитивні наслідки	Ризики (недоліки)
Обмеження обсягу виробництва: - для 2 групи 1200 розмірів мінімальної заробітної плати (складає 1653600 гривень за МЗП станом на 01.09.2015 р.); - для 3 групи 4000 розмірів мінімальної заробітної плати (складає 5512000 гривень за МЗП станом на 01.09.2015 р.).	Обмеження обсягу виробництва: - для 2 групи 2000000 гривень; - ліквідація 3 групи платників податків.	Обмеження обсягу виробництва: - для 2 групи 1500000 гривень; - для 3 групи 20000000 гривень.	Уніфікація обмежень в рамках податкової системи. Автоматичне регулювання обмежень застосування спрощеної системи оподаткування відносно існуючих соціальних стандартів. Зменшення обсягу доходу, що дозволяє працювати на спрощеній системі оподаткування для третьої групи з 20 млн. гривень до 4000 розмірів мінімальної заробітної плати має призвести до ліквідації внутрішнього офшору в Україні.	Перша група платників податків залишається з фіксованим значенням обсягу доходу, що порушує принцип справедливості податкової системи, адже зі зростанням соціальних стандартів обмеження для цієї групи залишатиметься сталим, на відміну від другої та третьої груп. Ускладнюється адміністрування спрощеної системи оподаткування.
Відсоткова ставка єдиного податку для платників 3 групи встановлюється у розмірі:	Група ліквідується	Відсоткова ставка єдиного податку для платників 3 групи встановлюється у розмірі:	Додаткові надходження до державного бюджету.	Збільшення податкового навантаження на суб'єктів малого підприємництва. На першому етапі

Запропоновані зміни	Проект податкової реформи Мінфіну України	Чинне законодавство	Позитивні наслідки	Ризики (недоліки)
<p>1) 5 відсотків доходу - у разі сплати податку на додану вартість; 2) 10 відсотків доходу - у разі включення податку на додану вартість до складу єдиного податку.</p>		<p>1) 2 відсотки від доходу - у разі сплати податку на додану вартість; 2) 4 відсотки від доходу - у разі включення податку на додану вартість до складу єдиного податку.</p>		<p>запровадження можливі помилки щодо розрахунку податку.</p>
<p>Зменшення ставки, що застосовується до доходів, які отримані від діяльності забороненої на спрощеній системі чи перевищення дозволеного обсягу доходу для певної групи платників податків з 15 % до 10 %.</p>	<p>Така норма не передбачена.</p>	<p>Застосовується ставка 15 %.</p>		<p>Такий підхід є досить не логічним, адже 15 % ставка є базовою для ПДФО і оподаткування доходу від діяльності забороненої на спрощеній системі за ставкою 15 % буде правильним.</p>
<p>Для платників 4-ї групи передбачені такі критерії застосування спрощеної системи: річний обсяг доходу до 100 млн. грн. та площа земель до 3 тис. га.</p>	<p>Запровадження порогу «грошового обороту» для платників групи В (четверта група) у розмірі 2 млн. грн.</p>	<p>Обмеження щодо площі земель та доходу відсутні.</p>		<p>Таке обмеження для платників 4-ї групи не буде мати суттєвого практичного значення – більшість сільськогосподарських підприємств відповідають зазначеним критеріям, а ті що не відповідають, будуть</p>

Запропоновані зміни	Проект податкової реформи Мінфіну України	Чинне законодавство	Позитивні наслідки	Ризики (недоліки)
				дробитися на менші підприємства. Введення такого обмеження впливає лише на стабільність податкового законодавства, яке і так постійно змінюється.

З інших нововведень, що пропонуються слід відмітити заборону для платників єдиного податку здійснювати зовнішньоекономічну діяльність, виробництво, постачання, продаж (реалізацію) ювелірних та побутових виробів з дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органогенного утворення та напівдорогоцінного каміння. Забороняється застосування спрощеної системи фізичним особам-підприємцям, які здійснюють господарські операції з юридичними особами та одночасно перебувають з такими юридичними особами у трудових чи цивільно-правових відносинах в рамках проваджуваних видів підприємницької діяльності.

В цілому, запропонований Верховною Радою підхід не вносить принципових змін до спрощеної системи оподаткування.

Транспортний податок

Запропоновані зміни стосуються визначенню об'єкта оподаткування

Діюче визначення	Визначення, що пропонується
Об'єктом оподаткування є легкові автомобілі, які використовувалися до 5 років і мають об'єм циліндрів двигуна понад 3000 куб. см.	Об'єктом оподаткування є легкові автомобілі, які використовувалися до 5 років та середньоринкова вартість становить понад 1 мільйон гривень.

Передбачається, що середньо ринкова вартість буде визначатися за методикою, яку буде затверджено КМУ. Недоліки та переваги запропонованих змін можна буде оцінити тільки після оприлюднення цієї методики.

Єдиний соціальний внесок

Стосовно нарахування та сплати єдиного соціального внеску в законопроекті Верховної Ради запропоновано цілий ряд змін, основні з яких зводяться до такого

Основні положення, що змінюються	Позитивні наслідки	Загрози (недоліки)
Замість ставок, що зараз диференційовані залежно від класу професійного ризику виробництва та складають до 49,7 %, пропонується встановити єдину ставку у розмірі 20 %.	Зниження ставки ЄСВ сприятиме детінізації заробітних плат.	Не зазначено, за рахунок чого буде покриватися зменшення надходжень до Пенсійного фонду України.
Ліквідується сплата ЄСВ з працівника (від 2 % до 6,1 %)	Спрощується облік та адміністрування ЄСВ.	Ліквідація сплати соціальних внесків працівниками не відповідає європейським тенденціям.
Скасовується максимальна величина бази нарахування єдиного внеску, яка зараз дорівнює сімнадцяти розмірам прожиткового мінімуму для працездатних осіб. При цьому до запровадження накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування сплата єдиного внеску, нарахованого на суму заробітної плати (грошового забезпечення, доходу), яка перевищує сімнадцять розмірів мінімальної заробітної плати здійснюється на окремий персоналізований накопичувальний рахунок органів Пенсійного фонду, відкритий застрахованій особі у державному банку	Можливе збільшення надходжень від ЄСВ	Загроза того, що платники будуть приховувати зарплати, розмір яких вище сімнадцяти прожиткових мінімумів, бо на такі суми треба буде нараховувати ЄСВ. Зараз же сума перевищення сімнадцяти прожиткових мінімумів оподатковується лише податком на доходи фізосіб (20 %) та військовим збором (1,5 %), але не оподатковується ЄСВ. Порушується принцип страхування, коли розмір виплат повинен бути пропорційним розміру внесків.

Таким чином, законопроект передбачає суттєве зниження розміру ЄСВ. Замість ставок, що зараз диференційовані залежно від класу професійного ризику виробництва та складають до 49,7 %,

пропонується встановити єдину ставку у розмірі 20 %. Така реформа сприятиме детінізації заробітних плат, але може стати причиною дефіциту Пенсійного фонду України.

Слід зазначити, що на відміну від проекту Мінфіна, не передбачається об'єднання ЄСВ та податку на доходи фізичних осіб, що є цілком логічним. Позитивним є скасування диференціації внеску залежно від класу професійного ризику, адже у робітників підприємств з великим професійним ризиком виробництва менше шансів дожити до пенсії, тому не зрозуміло, чому вони повинні сплачувати набагато більше внесків, що передбачено чинним законодавством. А от ліквідація сплати соціальних внесків працівниками, яка передбачена як у проекті, розробленому у Верховній Раді, так і у проекті Мінфіну, не відповідає європейським тенденціям (у розвинених країнах поширеною є практика поділу соціальних внесків між роботодавцем та працівниками навпіл).

Досить суперечливим є скасування максимальної величини бази нарахування єдиного внеску, яка зараз дорівнює сімнадцяти розмірам прожиткового мінімуму для працездатних осіб. Адже з'являється загроза того, що платники будуть приховувати зарплати, розмір яких вище сімнадцяти прожиткових мінімумів, бо на такі суми треба буде нараховувати ЄСВ. Зараз же сума перевищення сімнадцяти прожиткових мінімумів оподатковується лише податком на доходи фізичних осіб (20 %) та військовим збором (1,5 %), але на таку суму не нараховується ЄСВ.

1.3. Адміністрування податків

Наказ Міністерства фінансів України від 31.08.2015 № 747 «Про затвердження Змін до Порядку обліку платників податків і зборів та Положення про реєстрацію платників податку на додану вартість» (опублікований та набув чинності 16 жовтня 2015 р.)

Коментар: Внесеними змінами діючий Порядок обліку платників податків приведено у відповідність з вимогами Податкового кодексу щодо обліку деяких господарчих угод:

По-перше, внесено редакційні уточнення до визначень «уповноваженої особи» та «управитель майна».

По-друге, враховано те, що при існуючій моделі оподаткування прибутку результати при спільній діяльності, довірчому управлінні майном та виконанні угод про розподіл продукції не створюється об'єкт оподаткування прибутком. Передбачено, що постановка на облік таких угод здійснюється

одночасно з поданням заяви про реєстрацію у якості платника ПДВ, а анулювання реєстрації платником ПДВ є підставою для їх зняття з обліку (за умови відсутності грошових зобов'язань і податкового боргу або після їх погашення).

1.4. Податковий контроль

1. Наказ Державної фіскальної служби України «Про затвердження рекомендованого Порядку взаємодії підрозділів ДФС при комплексному відпрацюванні податкових ризиків з податку на додану вартість» від 28 липня 2015 року № 543.

Коментар: Наказом Державної фіскальної служби України затверджено основні процедурні моменти податкового контролю в сфері податку на додану вартість.

Принципові моменти	Позитивні наслідки	Ризики (недоліки)
Наведення понятійного апарату, який використовувався в діяльності контролюючих органів, але не був прописаний в нормативно-правових актах (категорія уваги, податковий ризик, податкова вигода, вигодонабувач, «податкова яма», транзитер та інші)	– закріплення в нормативно-правовому акті дозволяє спиратися та посилатися на відповідні поняття при складанні різних документів та проведенні податкових перевірок з ПДВ	– необхідність приведення у відповідність норм інших нормативно-правових актів до норм даного наказу
Наведення понятійного апарату, який використовувався в діяльності контролюючих органів, але не був прописаний в нормативно-правових актах (категорія уваги, податковий ризик, податкова вигода, вигодонабувач, «податкова яма», транзитер та інші)	– закріплення в нормативно-правовому акті дозволяє спиратися та посилатися на відповідні поняття при складанні різних документів та проведенні податкових перевірок з ПДВ	– необхідність приведення у відповідність норм інших нормативно-правових актів до норм даного наказу

2. ОКРЕМІ ПОДАТКИ, ЗБОРИ І ПЛАТЕЖІ

2.3. Податок на додану вартість

1. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження змін до порядку обліку платників податків і зборів та положення про реєстрацію платників податку на додану вартість» від 31 серпня 2015 року № 747 (набув чинності з 16 жовтня 2015 року)

Коментар: Наказом Міністерства фінансів України №747 внесено зміни до порядку реєстрації платників ПДВ.

Основні зміни	Позитивні наслідки	Ризики (недоліки)
Змінено перелік підстав для зняття з обліку договорів про спільну діяльність та договорів управління майном доповнено новою підставою – анулювання реєстрації як платника ПДВ за умови відсутності грошових зобов'язань і податкового боргу або після їх погашення (п. 3.5. пп. 6). Реєстраційна заява платника ПДВ подається тепер під час виконання договору, одночасно із документами для взяття на облік договору про спільну діяльність або договору управління майном	– спрощення процедури реєстрації платників ПДВ, які здійснюють операції в рамках договорів про спільну діяльність та договорів управління майном	
Змінено форму Витягу з реєстру платників ПДВ (форма № 2-ВР). Нова форма витягу структурована та доповнена реквізитами додаткового рахунка в СЕА ПДВ сільгоспідприємства, що обрав спеціальний режим оподаткування.	– приведення у відповідність форми додатку до норм діючого законодавства	
Скорочено із 5 до 3 робочих днів строк для здійснення контролюючими органами заходів щодо реєстрації сільгоспідприємства як суб'єкта спеціального режиму оподаткування та щодо виключення підприємства із реєстру суб'єктів спеціального режиму оподаткування	– зменшення часу на реєстрацію сільськогосподарських підприємств як суб'єктів спеціального режиму оподаткування	
З переліку підстав для проведення перереєстрації платника ПДВ виключено підставу щодо зміни коду ЄДРПОУ	– зменшення кількості платників, які мають проходити цю процедуру	

Внесені зміни спрямовані на спрощення порядку реєстрації платників ПДВ та приводять у відповідність норми наказу Міністерства фінансів до норм інших нормативно-правових актів.

2.6. Рентна плата

Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження форми Податкової декларації з рентної плати» № 719 від 17 серпня 2015 року.

Коментар: Наказ № 719 набрав чинності 29.09.2015, тобто з дня його офіційного опублікування. Відповідно втратили чинність форми:

- розрахунків з плати за користування надрами;
- декларації збору за спеціальне використання води;
- розрахунку збору за спеціальне використання лісових ресурсів;
- розрахунку збору за користування радіочастотним ресурсом України;
- розрахунків з рентної плати за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними

нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами природного газу та аміаку територією України.

На відміну від попередніх 4 розрахунків та 1 декларації, у новій єдиній формі Податкової декларації окрім безпосередньо Декларації, нова форма містить **16 додатків**:

- Розрахунок з рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин;*
- Розрахунок з рентної плати за користування надрами для видобування вуглеводневої сировини;*
- Розрахунок з рентної плати за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин;*
- Розрахунок з рентної плати за користування радіочастотним ресурсом України;*
- Розрахунок з рентної плати за спеціальне використання води;*
- Розрахунок з рентної плати за спеціальне використання поверхневих вод для потреб водного транспорту;*
- Розрахунок з рентної плати за спеціальне використання води для потреб гідроенергетики;*
- Розрахунок з рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів у частині деревини, заготовленої в порядку рубок головного користування;*

Розрахунок з рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів (крім рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів у частині деревини, заготовленої в порядку рубок головного користування);

Розрахунок з рентної плати за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами;

Розрахунок податкового зобов'язання з рентної плати за транзитне транспортування трубопроводами природного газу та аміаку територією України;

Перелік категорій запасів видобутих корисних копалин ділянок надр, що визначають об'єкт оподаткування рентною платою за користування надрами для видобування корисних копалин;

Кодифікатор корисних копалин;

Перелік корисних копалин, що видобуваються гірничими підприємствами та визначають об'єкт оподаткування платою за користування надрами для видобування корисних копалин;

Перелік кодів видів радіозв'язку;

Кодифікація водних об'єктів за типом водного об'єкта та напрямом використання води, згідно з розділом IX Податкового кодексу України.

Залежно від виду об'єкта оподаткування залежить і відповідний тип додатка, що забезпечує обчислення податкового зобов'язання.

Варто зазначити, що базовий податковий (звітний) період для рентної плати дорівнює календарному кварталу. Платники рентної плати самостійно обчислюють суму податкових зобов'язань з рентної плати. Сума податкових зобов'язань з рентної плати, визначена у податковій декларації за звітний період, сплачується платником до бюджету **протягом 10 календарних днів** після закінчення граничного строку подання такої податкової декларації з урахуванням фактично сплачених авансових внесків. Згідно з пунктом 46.6 статті 46 Кодексу до визначення нових форм декларацій (розрахунків), які набирають чинності для складання звітності за податковий період, що настає за податковим періодом, у якому відбулося їх оприлюднення, є чинними форми декларацій (розрахунків), чинні до такого визначення. Отже, подання відповідного звіту за III квартал 2015 року відбувалася за старою формою, а за IV квартал 2015 року – за новою.

Зміна форми податкової декларації, з одного боку, забезпечує відповідність порядку оподаткування рентною платою, визначеному ПКУ з 01.01.2015 р., а з іншого - може потребувати певного часу для

адаптації платників податків та контролюючих органів. Внаслідок прийняття нової форми декларації відбудеться скорочення часових витрат на заповнення звітності з рентної плати тих хх платників, що сплачують декілька платежів з рентної плати одночасно.

2.9. Плата за землю

1. Листи ДФС України від 05.10.2015 №21079/6/99-99-15-03-02-15; від 06.10.2015 №21174/6/99-99-15-03-02-15; від 12.10.2015 №21554/6/99-99-15-03-01-15; від 16.10.2015 №21929/6/99-99-15-03-02-15

Коментар: цілим рядом листів ДФС роз'яснила окремі проблемні питання з оподаткування платою за землю.

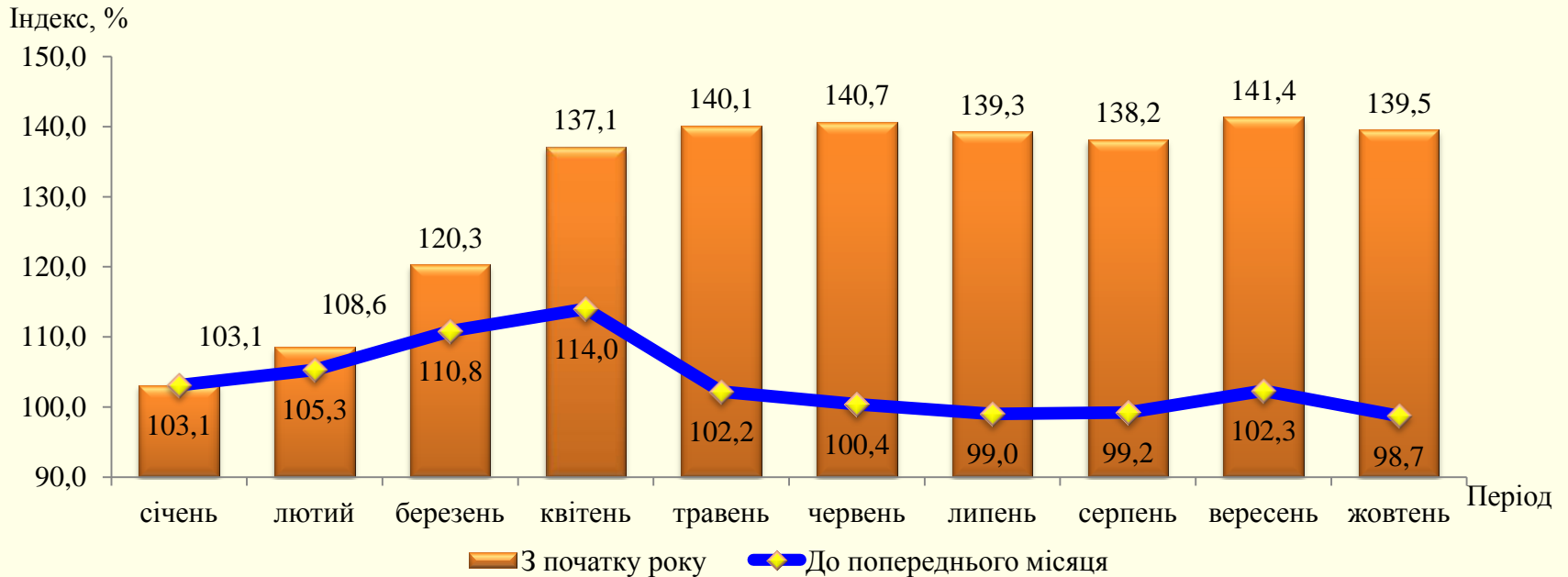
Назва нормативно-правового акту	Уточнення
Лист ДФС від 05.10.2015 №21079/6/99-99-15-03-02-15	Лист щодо застосування пільги зі сплати земельного податку, передбаченої рішенням органу місцевого самоврядування: з 1 січня 2015 року змінено порядок справляння плати за землю, а саме плату за землю виключено із переліку загальнодержавних податків і як складову податку на нерухоме майно включено до переліку місцевих податків, встановлення яких здійснюється органами місцевого самоврядування у порядку, визначеному ПКУ. Сільські, селищні, міські ради в межах своїх повноважень приймають рішення про встановлення місцевих податків та зборів (пункт 12.3 статті 12 ПКУ). Отже, рішення органу місцевого самоврядування (із змінами) є обов'язковим до виконання з урахуванням строків, визначених таким рішенням.
Лист ДФС від 06.10.2015 №21174/6/99-99-15-03-02-15	Лист щодо застосування ставок земельного податку, встановлених рішенням міської ради: якщо визначення ставки земельного податку залежить від належності земельної ділянки до території та об'єктів історико-культурного призначення, то для обчислення розміру податкового зобов'язання за земельну ділянку, необхідно звернутися: до територіального органу Держгеокадастру за місцезнаходженням земельної ділянки - для отримання витягу із Державного земельного кадастру про розмір нормативної грошової оцінки земельної ділянки, в якому буде визначено категорію землі за основним цільовим призначенням (землі житлової та громадської забудови або землі історико-культурного призначення);

Назва нормативно- правового акту	Уточнення
	<p>до міської державної адміністрації – для визначення статусу земельної ділянки згідно з розпорядженням.</p> <p>Відповідно до пункту 4 статті 33 Закону України від 21 травня 1997 року № 280/97-ВР «Про місцеве самоврядування в Україні» справляння плати за землю належить до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад.</p>
<p>Лист ДФС від 12.10.2015 №21554/6/99-99- 15-03-01-15</p>	<p>Підставами для надання податкових пільг є особливості, що характеризують певну групу платників податків, вид їх діяльності, об'єкт оподаткування або характер та суспільне значення здійснюваних ними витрат (пункт 30.2 статті 30 ПКУ). Верховна Рада Автономної Республіки Крим та органи місцевого самоврядування встановлюють ставки плати за землю та пільги щодо земельного податку, що сплачується на відповідній території (пункт 284.1 статті 284 ПКУ). відповідно до пунктів 1, 3 статті 73 Закону України від 21 травня 1997 року № 280/97-ВР «Про місцеве самоврядування в Україні» акти ради, сільського, селищного, міського голови, голови районної в місті ради, виконавчого комітету сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її створення) ради, прийняті в межах наданих їм повноважень, є обов'язковими для виконання всіма розташованими на відповідній території органами виконавчої влади, об'єднаннями громадян, підприємствами, установами та організаціями, посадовими особами, а також громадянами, які постійно або тимчасово проживають на відповідній території.</p> <p>Отже, рішення органів місцевого самоврядування є обов'язковими для виконання всіма розташованими на відповідній території органами виконавчої влади, об'єднаннями громадян, підприємствами, установами та організаціями, посадовими особами. Водночас повідомляємо, що надання пільг із сплати орендної плати за використання земельних ділянок державної та комунальної власності чинним законодавством не передбачено.</p>
<p>Лист ДФС від 16.10.2015 №21929/6/99-99- 15-03-02-15</p>	<p>ДФС України розглянула лист щодо справляння земельного податку власником нежилого приміщення у багатоквартирному жилу будинку, у якого відсутнє право власності на земельну ділянку, та в межах компетенції повідомляє: товариство з обмеженою відповідальністю «...» (далі – товариство) як власник нежилого приміщення у багатоквартирному жилу будинку відповідно до вимог пункту 287.8 статті 287 ПКУ є платником земельного податку з дати державної реєстрації права власності на нерухоме майно. Для обчислення суми земельного</p>

Назва нормативно- правового акту	Уточнення
	податку товариству необхідно звернутися до територіального органу Держгеокадастру за місцезнаходженням земельної ділянки для отримання витягу із Державного земельного кадастру про розмір нормативної грошової оцінки земельної ділянки, в якому буде визначено площу земельної ділянки.

Уточнення, зазначені у цих листах, сприятимуть усуненню невизначеностей та деяких спірних моментів у Податковому кодексі України, що призведе до правильнішого визначення сум плати за землю. Загалом, зазначені уточнення сприятимуть усуненню випадків зловживання платників податків правом самостійно визначати об'єкт оподаткування платою за землю, а також зловживати пільгами за цим податком, що дозволить збільшити податкові надходження до місцевих бюджетів.

4. ДОВІДКОВА ІНФОРМАЦІЯ

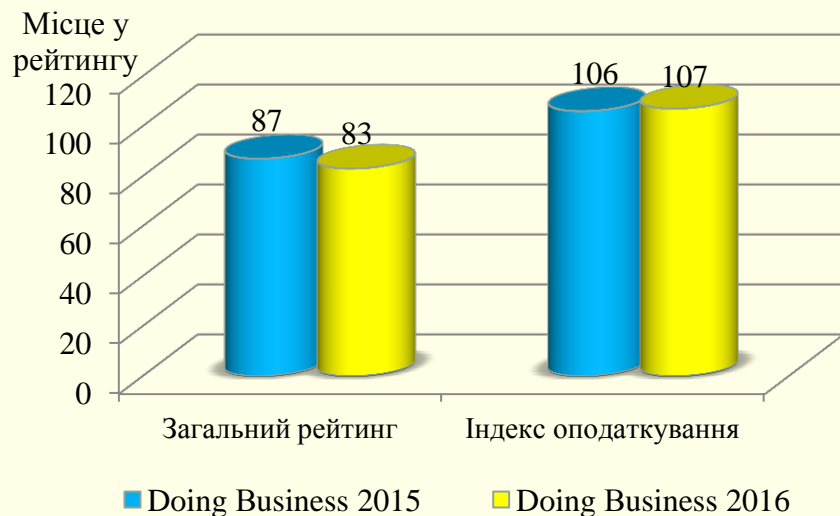

За даними Державної служби статистики України, у жовтні 2015 р. відбулося зменшення індексу споживчих цін порівняно із попереднім місяцем. Основним фактором, який забезпечив зниження цього показника після його зростання у вересні, вважається сезонне зниження цін на газ, що використовується для індивідуального опалення або комплексного споживання. Скорочення темпів інфляційних процесів простежувалося також протягом липня-серпня цього року, що було наслідком сезонного зниження вартості продуктів харчування. Індекс споживчих цін з початку 2015 року склав 139,5, а порівняно із відповідним місяцем попереднього року – 146,4.

Значення індексу інфляції може впливати на:

- коригуючі коефіцієнти, які застосовуються до ставок рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин (п. 252.22 ПКУ);
- індексацію нормативної грошової оцінки земель (ст. 289 ПКУ);
- базу оподаткування єдиним податком для платників єдиного податку четвертої групи (п. 292^{1.2} ПКУ);
- індексацію ставок акцизного податку, екологічного податку, рентної плати (абз. 9 пункту 4 Розділу XIX).

Рейтинг Doing Business

Індикатор	Doing business 2015	Doing business 2016	Зміна
Виплати (кількість)	5	5	-
Час (години)	350	350	-
Податок на прибуток (% прибутку)	9,7	9,0	-0,7
Податок та виплати на заробітну плату (% прибутку)	43,1	43,1	-
Інші податки (% прибутку)	0,1	0,1	-
Загальна податкова ставка (% прибутку)	52,9	52,2	-0,7

Україна увійшла у топ-100 рейтингу країн світу за рівнем сприятливості умов ведення бізнесу Doing Business 2016. Враховуючи зміни, які відбулися у методиці рейтингової оцінки Світового Банку, порівняно із попереднім роком наша країна піднялася на 4 позиції і зайняла 83 місце з-поміж 189 країн світу.

Відчутного спрощення умов оподаткування в Україні, на думку авторів рейтингу, не відбулося. У порівнянні із попереднім роком, наша країна опустилася на 1 позицію у рейтингу країн за показником оподаткування (Paying Taxes) і зайняла 107 місце. Для порівняння, Молдова посіла 78 місце, Білорусь – 63, Польща – 58, Росія – 47, а Казахстан – 18 місце.

Серед проблемних аспектів сфери оподаткування, які негативно впливають на рейтинг України, слід відзначити:

- збереження високого рівня витрат часу на підготовку, подачу звітності та сплату податків;
- високий рівень податкового навантаження на фонд оплати праці.

Ключовим досягненням України у сфері оподаткування, на думку авторів рейтингу, стало незначне скорочення розміру податків та обов'язкових відрахувань, які сплачуються підприємствами, зокрема, податку на прибуток.

**Моніторинг підготовлено експертно-аналітичною групою
Науково-дослідного центру індустріальних проблем розвитку
Національної Академії Наук України і кафедрою оподаткування
Харківського національного економічного університету ім. Семена Кузнеця**

під керівництвом заступника директора НДЦ ІПР з наукової роботи доктора економічних наук,
професора, Заслуженого економіста України **Ю.Б. Іванова**

за участю:

наукового співробітника НДЦ ІПР НАН України, к.е.н. **С.В. Антоненка**;

завідувача кафедри оподаткування, к.е.н., доц. **О.Є. Найденка**;

доцента кафедри оподаткування, к.е.н. **А.О. Єніної-Березовської**;

доцента кафедри оподаткування, к.е.н. **О.Г. Зими** ;

доцента кафедри оподаткування, к.е.н. **Є.І. Котлярова**;

старшого викладача кафедри оподаткування, к.е.н. **О.С. Віннікової**;

старшого викладача кафедри оподаткування, к.е.н. **О.В. Костяної**;

викладача кафедри оподаткування, к.е.н. **О.О. Чумакової**;

викладача кафедри оподаткування **О.В. Белосвета**;

аспіранта кафедри оподаткування **А.О. Єніної**.